

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
PODSEKRETARZ STANU

Warszawa, dnia 30 grudnia 2014 r.

DWMPC-III-072-10/14/10
LNP 141231-0060

Pan

Marek Michałak

Rzecznik Praw Dziecka

Stanisław Paweł Rzeźniak

W nawiązaniu do pisma z dnia 10 września 2014 r. dotyczącego problematyki wysłuchania małoletniego dziecka przez sąd w postępowaniu cywilnym pragnę przedstawić następujące stanowisko.

Prawo dziecka do wyrażenia swoich poglądów we wszystkich sprawach go dotyczących w tym wypowiedzania się w każdym postępowaniu sądowym zostało zagwarantowane w art. 12 Konwencji o prawach dziecka. W sprawach cywilnych i rodzinnych praktyczny wymiar obowiązków sądu w tym zakresie w państwach członkowskich Rady Europy wyznaczają postanowienia Konwencji Rady Europy z dnia 25 stycznia 1996 r. o wykonywaniu praw dzieci (Dz. U. z 2000 r. Nr 107, poz. 1128). Natomiast Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 72 ust. 3 nałożyła na organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko obowiązek wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka w toku ustalania jego praw. Wymienione wyżej przepisy znalazły swoją konkretyzację w szeregu przepisów, m.in. Kodeksu postępowania cywilnego (art. 216¹ i art. 576) oraz Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (art. 95 § 4).

Podniesiony przez Pana problem praktyki stosowania tych przepisów zwłaszcza w postępowaniach cywilnych, w szczególności rozwodowych i ściśle opiekuńczych, (wysłuchanie zdania dziecka przez sąd w tych postępowaniach, następuje rzadko, a warunki takiego wysłuchania nie są określone) został także dostrzeżony przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Kwestie te poddawane są przez ministerstwo analizie pod kątem ewentualnej interwencji legislacyjnej, jak i działań skierowanych na zmianę praktyki sądowej. Równolegle podejmowane są wysiłki zmierzające do tworzenia kolejnych przyjaznych pokoi przesłuchań (aktualnie certyfikaty otrzymało 86 pokoi) i częstszego ich wykorzystywania w

procesach cywilnych, tak jak w postępowaniach karnych (ministerstwo posiada informacje, że taka praktyka już istnieje).

Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło się do prezesów sądów apelacyjnych z prośbą o zapoznanie sędziów orzekających w sprawach rodzinnych z Pana postulatami dotyczącymi wysłuchiwanie dzieci.

Poza tym informuję, że już teraz zagadnienie obowiązku wysłuchiwanie dzieci jest przedmiotem szkoleń dla sędziów, a aktualny program aplikacji sędziowskiej przewiduje w ramach zajęć z zakresu prawa rodzinnego np. symulację rozprawy w sprawie rodzinnej, w trakcie której następuje wysłuchanie małoletnich. Zajęcia te obejmują także spotkanie ze specjalistą z Biura Rzecznika Praw Dziecka lub psychologiem i pedagogiem z Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno-Konsultacyjnego. Po zakończeniu wspomnianych prac analitycznych będą rozważane dalsze działania szkoleniowe.

Jednocześnie uprzejmie przepraszam za opóźnienie w udzieleniu odpowiedzi.

2 *powinno*

PODSEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Wojciech Hajduk